

Leta efter mammutar i Sibirien

Tänk dig att du struntar i badstranden en sommar och i stället tillbringar sommarlovet i ett kallt, grått och mulet Sibirien. Tycker du inte att det låter roligt? Men det kan vara riktigt kul om man gillar att leta efter mammutar och andra utdöda djur. Här får du möta forskaren Love Dalén, som berättar om sina resor till Sibirien och om sin forskning. Love är en av forskarna som jobbar på Naturhistoriska riksmuseet.

MAMMUTAR OCH ANDRA DJUR

Love har rest till Sibirien flera gånger för att hitta nya fynd av olika djur. Framförallt letar han efter mammut. Man brukar hitta olika delar efter mammutar, berättar Love, till exempel tänder, bendelar, betar och kött. Vi har till och med hittat fruset mammutbajs! Men vi samlar in rester från alla djur vi hittar, fortsätter Love. Det kan vara allt från häst- och noshörningsdelar till små rester efter lämlar.

RESAN TILL SIBIRIEN

När Love är i Sibirien är han borta i upp till sex veckor. För att komma till de platser som det är bäst att leta på måste Love först flyga till Ryssland, sedan får han åka helikopter, och därefter i gummibåt den sista biten. Men Love reser inte ensam. Vi kan vara mellan 6 till 20 personer från olika länder som reser tillsammans. Fast vi är inte experter på samma sak, några är geologer, andra är arkeologer och vissa är paleontologer, berättar Love.

PACKNING

Nu undrar du kanske över hur man får tag på mat när man är mitt i vildmarken i flera veckor. All mat som vi behöver under resan måste vi ta med, förklarar Love. Helikoptern som flyger ut oss är därför fullastad med mat, men också med all utrustning som behövs. Dessutom har vi med oss gummibåtar, för vi måste kunna flytta baslägret när vi vill undersöka nya platser. Vi bor i tält och de måste ju såklart också tas med, fortsätter Love. Men om man bor i tält, hur gör man då om man vill duscha? Tvätta sig får man göra i floden, men det är kallt, både i vattnet och på land. För det mesta är det runt +5°C i luften och även om det inte regnar så mycket är det ofta dimmigt och molnigt.

HITTA STÄLLET

Love berättar att de följer floderna när de letar efter rester av djur, för just på flodstränderna kan man göra flest fynd. Men det gäller att lära sig hur det ska se ut för att det ska vara ett bra ställe att leta på. Har man tur kan man då hitta 10 - 20 djurdelar. Fast, säger Love, ibland får vi hålla på ett par dagar innan vi kommer till "rätt" ställe. Då samlas en massa delar in och märks. Sedan undersöker Love och hans kollegor dem i labbet när de kommer tillbaka till museet.

GAMMALT DNA

Love är såklart inte ute och reser hela tiden, för det mesta är han på museet och arbetar. Vad gör han egentligen på museet, undrar du kanske nu. Jag arbetar med att ta fram och analysera gammalt DNA, svarar Love. DNA är något som finns i alla celler i djur och växter. Man kan säga att DNA är som en slags kod som talar om hur djuret eller växten ska se ut. Det jag försöker göra är att ta fram gammalt DNA ur de delar av mammutar och andra djur som vi hittat. Genom att titta på DNA kan vi se hur olika djur har förändrats över tiden.

NYA MAMMUTAR

Du har kanske hört att man skulle kunna framställa nya mammutar av gammalt DNA, men kan det verkligen stämma? Det skulle man kanske kunna göra, säger Love. En sommar, när jag var i Sibirien så var det med ett par personer som filmade mig när jag letade efter mammutrester. De skulle göra en film om en person från Korea som hoppas på att kunna skapa nya mammutar med hjälp av gammalt DNA. Det har inte lyckats än, för det är svårt att få fram hela och fina DNA-delar.

Men skulle man kunna få fram levande dinosaurier också, undrar du förstås. Nej, svarar Love, för det äldsta DNA:t som man kan få fram är ca 1 miljon år gammalt och då hade ju dinosaurierna varit utdöda i över 60 miljoner år.

ROLIGT JOBB

Vad är det roligaste med att vara forskare? Det är faktiskt blandningen, säger Love. Det är klart att det är jättekul att få resa både till Sibirien och till olika konferenser ute i världen, men jag tycker att det är roligt att vara i labbet också och att skriva om min forskning. Så allt är roligt fast på olika sätt.

Foto: Love Dalén (föreg. sida) och Staffan Waerndt, Naturhistoriska riksmuseet

På med skyddsdräkten!
Skyddsdräkterna är inte till för att skydda Love och hans kollegor, utan för att skydda proverna.

ARBETE I LABBET

Hur får man fram det gamla DNA:t?

Först maler man ner benpulver och blandar med kemikalier.

DNA:t fälls ut i vätskan med kemikalierna. Sedan analyseras DNA:t.

En analys kan ta 4-5 dagar, men det tar ett eller flera år att analysera alla prover man samlat in.

